

старшокласників повинна спостерігатися тенденція зростання інтересу до предметів, які пов'язані з вибором майбутньої професії, та зменшення інтересів до інших предметів.

Правильно зроблений професійний вибір формує позитивне уявлення людини про себе, підвищує самоповагу, підсилює задоволеність життям. У зв'язку з цим особливо актуальною є проблема усвідомленого вибору майбутньої професійної діяльності молодими особами в нових соціально-економічних умовах з урахуванням своїх можливостей і здібностей.

Література

1. Коропецька О. М. Профорієнтація та профпідбір : навч. посіб. / О. М. Коропецька. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2009. – 348 с.
2. Шляхтін Г. С. Вікові особливості часової перспективи особистості / Г. С. Шляхтін/ Психологія особистості і час : тези доповідей. – Чернівці, 1991. Т. 2. – 1991. – С. 13–16.

УДК 37.016:811.111:659.4]:[316.722:7:316.3(043.2)

ТЕЛИЧКО Н.В.,
Мукачівський державний університет,
КОСТЮК М.
Закарпатська Академія мистецтв (ЗАМ)

МЕДІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СУЧАСНОГО ПОЛІКУЛЬТУРНОГО АРТСОЦІУМУ

Розбудова національної системи освіти з урахуванням кардинальних змін у всіх сферах суспільного життя, історичних викликів ХХІ століття вимагає критичного осмислення досягнутого і зосередження зусиль на розв'язанні найбільш гострих проблем, які стримують розвиток нової якості освіти.

Актуальність проблеми викликана цілим рядом підходів та проблем, які є співзвучними з певним переліком передбачених заходів Національної стратегії розвитку і модернізації освіти в Україні до 2021 року [1, розділ 4, підпункт 4]. Серед навчальних проблем: пошук засобів підтримки в студентів інтересу до вивчення англійської мови; заохочення до застосування мовленнєвих навичок у професійній діяльності; пошук засобів навчання ефективного мовлення з представниками багатонаціональної України та мультиетнічного закарпатського краю,

У багатьох країнах світу з впровадженням політики мультикультуралізму в усі сфери громадської діяльності, громадяни вчаться розуміти відмінності, які існують між людьми, а також розвивають принципи поліетнічного населення (Австралія, Ірландія, Канада, Нідерланди). Так і у нашому ЗВО студентську молодь представляють понад 10 окремих етнокультурних груп [2]. Цей факт змушує мати у наявності значну кількість дистанційних програм і курсів із мультикультуралізму, які забезпечили б рівні освітні можливості для всіх спільнот та підтримку для студентської молоді комфортного мікроклімату в полікультурному середовищі.

Дослідження питання полікультурного підходу в освіті (О.Ковальчук), формування та впливу полікультурної компетентності займались П. Сисоєв, Р.

Кравець, О. Слоньовська, О. Дзюбайло, В. Гаснюк. Суттєвою є позиція учених щодо самостійності особистості (Я. Коменський, І. Лернер, О. Безкоровайна), інтерактивних та медійних технологій, форм медіаосвітньої діяльності (Л. Карташова, І. Мельничук, Г. Онкович, Н. Дівінська, та ін.). Питання організації дистанційного навчання студентської молоді Канади вивчено у монографії Л. А. Штефан [3, С.210]. Співавтор монографії О. П. Борзенко у сумісній Стратегії розвитку дистанційної освіти студентської молоді в Україні «Освіта і доля нації» відпрацювала вимоги до організації дистанційного навчання [4, с.50]. На думку Штефан Л. А., Борзенко О. П. для організації дистанційного навчання (ДН) необхідно організувати роботу за такими напрямками як: розробка стратегії забезпечення якості ДН, забезпечення доступності, гнучкості, організація співробітництва та наповнення дистанційного простору курсами, створенням віртуальних університетів тощо [4, с.28]. У працях відомих науковців ще з часів Я. А. Коменського зустрічаються посилення на важливість створення особливих умов для розвитку самостійності навчання, коли б менше учили, а більше навчались самостійно [5, с.297], однак разом з гуманістично налаштованим педагогом, який вірить у сили свої і студентів, свідомо ставиться до життєвих перепон, мотивує до опанування мистецьких знань. розвиває центральні процеси художньої діяльності - творчої фантазії й уяви. Так, за твердженням Г. Онкович, «медіаосвітня діяльність набуває нових форм і стає парасольковим терміном»[8,с.256].

Мета дослідження - вказати на існуючі проблеми у процесі медіанавчання і формування полікультурної компетентності, проаналізувати й виявити їх взаємозв'язок та реалізувати спробу залучити молодих колег до глибокого вивчення виокремлених проблем у системі мистецької освіти.

Зазначимо, що медіа-освіта (лат. *medium*) - це використання технічних засобів створення, запису, копіювання, тиражування, зберігання, розповсюдження, сприйняття інформації та обміну її між масовою аудиторією. Нині дистанційно-дискусійний діалог замінює монологічний характер викладу думки(освітня система 20 ст.) і стає формою спілкування, основою творчого мислення, самореалізації та самовизначення, творчого та толерантного ставлення до оточуючих учасників ведення діалогу чи інтерв'ю. Як зазначає І. Мельничук, уміння застосовувати сучасні технології із залученням інтернет-ресурсів для вирішення професійних проблем і завдань у реальних ситуаціях стає складовою професійної компетентності фахівця [6, с.464]. Використання мультимедійних та інтернет-ресурсів у підготовці студентів мистецьких вищих навчальних закладів, за твердженням Н. Дівінської, має бути спрямовано на майбутню професійну діяльність [7, с.66].

Різні друквані і мультимедійні навчальні матеріали, паперові носії, CD-ROM, DVD, відеокурс і аудіозаписи представлені *кейсами*. *Мережеві це:* Інтернет, локальні мережі, чати, електронна бібліотека, електронна пошта, WEB - сайт, електронні підручники, комп'ютерні навчаючі програми). *TV* представляють місцеве, супутникове, кабельне телебачення, теледискусія, телеміст, скайп – аудіо-відео конференція. Ми використовуємо партнерські методи навчання з використанням проектних форм, як засобів так і результатів

навчання, які дозволяють студентам різних регіонів, національностей, етносів та рас навчатися і демонструвати опанований програмовий матеріал. У цьому разі медійна діяльність також через створення воркшопів, квестів, освітніх сайтів, користування соцмережами виступає ефективним методом.

Швидкоплинні суспільні зміни дозволяють нам вже сьогодні працювати у карантинно-медійному просторі, розширюючи полікультурну обізнаність студентів через листування електропоштою, спілкування в режимі онлайн з студентами та викладачами різних регіонів, самостійна робота з підручниками, посібниками,; чати, виконання проектів студентами на полікультурну тематику; а також виставкові інтерв'ю, музейні чи галерейні огляди-екскурсії, ознайомлення з культурними спадщинами інших народів. Зростає роль вільного доступу до автентичної інформації носіїв мови у таких артлокаціях як галереї, музеї, студії, творчі майстерні, зали-книгарні.

Однак існує ряд проблем в запровадженні медіадистанційної системи іншомовного навчання і формування полікультурної компетентності в мистецькому середовищі: - недосконалість матеріально-технічного оснащення та технічного обслуговування наявних засобів медійного навчання, що унеможливує роботу з мультимедійними даними (графікою, відео й звуком), із забезпеченням для створення навчальних програм і тренажерів нового покоління; - недостатність знань психологічних явищ, процесів, закономірностей мистецької психології мовленнєвої діяльності; - не завжди правильний добір та застосування навчального матеріалу для проведення дистанційних занять; - невідповідність до опанування нового змісту й методів навчання.

Висновки. Використання медійних методів навчання мов у професійній підготовці розвиватимуть уміння й навички встановлювати емоційний контакт із співрозмовниками, навчать працювати мобільно в команді для вирішення проблеми у дискусії і досягнення істини та згоди, уникаючи конфліктів. Перспективою нашого дослідження є вивчення автентичних і створення дистанційних культурно-краєзнавчих програм для навчання, що сприятиме реалізації й зростанню полікультурного потенціалу мистецької особистості в суспільстві.

Література

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки : проект // Вища школа. – 2013. – № 2. – С. 86–106. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
2. Закарпатська Академія Мистецтв : <http://www.artedu.uz.ua/>.
3. Штефан Л. А., Борзенко О. П. Особливості організації дистанційного навчання студентської молоді в Канаді : ретроспективний аналіз : монографія / Л. А. Штефан, О. П. Борзенко. – Х.: ХНАДУ, 2015. 219 с.
4. Борзенко О.П. Стратегія розвитку дистанційної освіти студентської молоді в Україні / О.П. Борзенко // «Освіта і доля нації». Освіта, світоглядна культура, життєтворчість: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 11-12 жовтня 2013р., Харків нац. пед. ун-т. імені Г.С. Сковороди. – Харків: ХНПУ, 2013. С. 49-51
5. Коменський Я.А Велика дидактика/ Избр. Пед. Соч. В 2-х т. –М. Педагогика,1982. – Т.1. С.242- 476.

6. Мельничук І. М., Онтологія інноваційно-технологічних процесів у вищій школі. / І. М. Мельничук. // Педагогіка вищої та середньої школи. Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського. – 2013. – Вип. 37. С. 463 – 467.
7. Дівінська Н.І. Інтерактивні технології навчання у формуванні іншомовної компетентності студентів мистецьких ВНЗ. / Н.І. Дівінська, Вища освіта України №2, 2012 р. С. 62 - 66.
8. Нові форми медіаосвітньої діяльності : [підрозд. 6.6 до кол. монографії] / Г. В. Онкович // Оптимізація циклу соціально-гуманітарних дисциплін у вищій освіті України в контексті євроінтеграції : [кол.] монографія за заг. ред. Г. В. Онкович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти. – Київ, 2014. С. 286–290.

УДК 316.42/.43:378.147.011.32(043.2)

ШТИХ І.І.
Мукачівський державний університет

СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ СОЦІОНОМІЧНИХ ПРОФЕСІЙ

Активізація інтересу до соціального інтелекту як перспективного та актуального напрямку досліджень закономірним чином пов'язана з розвитком сучасного суспільства, розширенням сфери міжнародного співробітництва, появою новітніх технологій зв'язку та обміну інформацією, зростанням кількості особистих та професійних контактів поміж фахівцями різних країн. Необхідність швидкого налагоджування стосунків із партнерами та колегами, з урахуванням культурних, національних, релігійних та комунікативних особливостей співрозмовника, ефективної вибудови діалогічного спілкування, усвідомлення власних комунікативних стратегій та їх вплив на оточуючих, необхідність змінювати та адаптувати свій комунікативний стиль до потреб співрозмовника – це далеко не повний перелік завдань, що постають нині перед фахівцями всіх професійних груп[1;2].

Поняття «соціального інтелекту» було введено до наукової термінології у 1920 році Е. Торндайком, який пов'язував його зі здатністю людини розуміти й управляти іншими людьми, залучатися до адаптивної соціальної поведінки. Різні аспекти даної проблеми висвітлені у працях багатьох психологів: Л. Терстоуна, Ф. Вернона, Р. Торндайка, М. Гендрікса, Дж. Гілфорда та М. О'Саллівана, Г. Гарднера, Н. Кантор та Дж. Кіглстрома, Г. Айзенка, Р. Стернберга, Д. Големана, К. Альбрехта, М.І. Бобнєвої, Ю.М. Ємельянова, Н.Ф. Каліної, Н.О. Кудрявцевої, В.М. Куніциної, К.О. Абульханової-Славської, Д.В. Люсіної, О.І. Савєнкова, Д.В. Ушакова, О.В. Луньової, І.Ф. Баширова, та інших [3;4]. Перелічені автори, маючи свій погляд на природу та розвиток соціального інтелекту, одноставні в тому, що соціальний інтелект – це специфічна здатність, що забезпечує успішну взаємодію людини з іншими людьми, вміння розуміти та прогнозувати соціальну поведінку. Формування цієї здатності є одним з актуальніших завдань підготовки фахівців професій типу «людина-людина».

Розгляд соціального інтелекту в якості чинника становлення особистості, а саме особистості фахівця соціономічних професій, можливий через вивчення

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>